

Oponentský posudek diplomové práce Lucie Winter-Heřmánkové

úkolem studentky bylo kostýmní řešení hry Maria von Mayenburgera, Kámen

Téma zvolené hry je podle studentky manipulace s rodinnou historií, touha člověka ztotožnit se se svými předky. Zamýšlí se nad hledáním jistoty, pevného bodu. Přidává i osobní pocity související s těmito tématy. Věnuje se několika inscenacím hry Kámen a komentuje, do jaké míry řešení kostýmů konvenuje s její představou. Předkládá stručné dějiny německého národa v úseku dějin, který hra zpracovává.

Ve vlastní koncepci volí vrstvení kostýmů z různých časových rovin, kterými postavy procházejí. Vrstvení kostýmu Withy si úplně nedokážu představit. Je vidět, že přístup studentky je trochu akademický, nepředstavuje si reálného člověka, kterému může být horko, může se potit a třeba nechce zvětšovat svůj objem tolika vrstvami. Také bych se zaměřila nejen na charakteristiku určité doby, ale i na vyjádření situace, v které se postava ocitá. Volba zelených květovaných šatů přes sukni mi není úplně srozumitelná. Při fotografování realizovaných kostýmu studentka v tomhle případě od vrstvení ustoupila.

Mieze v červených šatech bude určitě působit spíše jako někdo, kdo je pánem situace, než někdo, kdo ve své zoufalé situaci prosí o přátelství toho, kdo bude v domě bydlet po ní.

V kontrastu k citacím z knih, zabývajícími se dobovým odíváním a velmi podrobnými popisy jednotlivých částí kostýmů, v samotných návrzích člověk tyto nastudované detaily jen velmi těžko hledá, je to možná i zvolenou technikou. Malba neumožňuje zachytit detaily, ale i silueta je nedobová respektive doba je z návrhů málo čitelná.

Jistě zajímavým posunem byla samotná realizace kostýmů. Witha se v roce 1993 stává už skutečně strašlivou maškarou a je otázka, jestli by nějaká herečka toto řešení vzala za své. Je to v podstatě „nepřehratelné“. V tomhle Withu skutečně nemůže brát nikdo vážně.

Podobná řešení ve mně vzbuzují úvahy do jaké míry právě explicitně ukazovat, čím postavy ve svých životech prošly. Jestli by nebylo mnohem dramatičtější, kdyby svoji minulost (i tedy i své minulé podoby) byly schopny skrýt. Stejně jako kámen nebo vyznamenání na zahradě. To je totiž to tajemství a studentka tomu velmi dobře rozumí, což dokazuje úvahami o minulosti a vnímání minulosti skrze zkreslená vyprávění. Člověk se definuje skrze svoje vzpomínky, a ty si přetváří tak, aby pro něj byly snesitelné.

Celkový dojem z této práce bych rozdělila do dvou kontrastujících dojmů: velmi oceňuji vše, co studentka nastudovala. Je vidět, že tématem opravdu žila, velmi podrobně rozebírá vše, co s ním souvisí. Jistě by s tímto dramaturgickým rozbořem mohla na první čtené zkoušce zasvětit herce do tématu hry a dramaturg by mohl zůstat doma. Druhý dojem je ale samotné vizuální zpracování toho, k čemu při svém bádání došla. Asi by pomohla i obrazová příloha nasbíraných historických materiálů, když v návrzích ji trochu zrazuje schopnost převést své myšlenky na papír.

Fotografie realizovaných kostýmů chápu jako svědectví o střetu zamýšleného s realitou. Především v kostýmech, kde měla (podle slovního popisu) nastat elegance se dostavuje grotesknost.

Přes uvedené výtky hodnotím práci pozitivně. Důležitý je pro mě poctivý přístup k tématu, a ptám se jestli, a do jaké míry dávat kostýmy najevo, co my (inscenátoři) víme o postavách nebo zvolit tajemnější, zastřenější řešení a nechat diváky tajemství odhalovat postupně.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 31.8.2019

Mgr. Kateřina Štefková